

Predmet C-543/19

**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 98. stavka 1.
Poslovnika Suda**

Datum podnošenja:

16. srpnja 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

Finanzgericht Hamburg (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

1. srpnja 2019.

Tužitelj:

Jebsen & Jessen (GmbH & Co.) KG

Tuženik:

Hauptzollamt Hamburg

Predmet glavnog postupka

Izuzeće od antidampinške pristojbe – Posljedice pogrešnog navođenja odluke koja dovodi do izuzeća u prvotnom računu na temelju obveze – Dopuštenost naknadnog predočenja računa na temelju obveze

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Tumačenje prava Unije, članak 267. UFEU-a

Prethodna pitanja

1. Je li u okolnostima glavnog postupka izuzeću od antidampinške pristojbe uvedene člankom 1. Provedbene uredbe (EU) 2015/82 u skladu s člankom 2. stavkom 1. te uredbe protivno to što se u računu na temelju obveze predviđenom člankom 2. stavkom 1. točkom (b) te uredbe ne upućuje na Provedbenu odluku (EU) 2015/87 navedenu u točki 9. Priloga toj uredbi, nego na Odluku 2008/899/EZ?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje: može li se račun na temelju obveze koji ispunjava uvjete iz Priloga Provedbenoj uredbi (EU) 2015/82 predložiti u okviru postupka za povrat antidampinških pristojbi, kako bi se ostvarilo izuzeće od antidampinške pristojbe uvedene člankom 1. te uredbe, u skladu s njezinim člankom 2. stavkom 1.?

Navedene odredbe prava Unije

Uredba Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice (u daljnjem tekstu: Carinski zakonik), kako je posljednji put izmijenjena Uredbom (EU) br. 952/2013 od 9. listopada 2013., osobito članak 78.

Uredba Vijeća (EZ) br. 2320/97 od 17. studenoga 1997. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz određenih bešavnih cijevi od željeza ili nelegiranog čelika podrijetlom iz Mađarske, Poljske, Rusije, Češke Republike, Rumunjske i Slovačke Republike, ukidanju Uredbe (EEZ) br. 1189/93 i prekidu postupka koji se odnosi na takav uvoz podrijetlom iz Republike Hrvatske, osobito članak 2. stavak 2.

Uredba Vijeća (EZ) br. 1193/2008 od 1. prosinca 2008. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe i konačnoj naplati privremenih pristojba uvedenih na uvoz limunske kiseline podrijetlom iz Narodne Republike Kine

Odluka Komisije 2008/899/EZ od 2. prosinca 2008. o prihvaćanju preuzimanja obveza u vezi s antidampinškim postupkom koji se odnosi na uvoz limunske kiseline podrijetlom iz Narodne Republike Kine, kako je izmijenjena Odlukom Komisije 2012/501/EU od 7. rujna 2012.

Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/82 od 21. siječnja 2015. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz limunske kiseline podrijetlom iz Narodne Republike Kine nakon revizije zbog predstojećeg isteka mjera u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1225/2009 i parcijalnim privremenim revizijama u skladu s člankom 11. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 1225/2009, osobito članci 1. i 2. te točka 9. Priloga

Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/87 od 21. siječnja 2015. o prihvaćanju ponuđenog preuzimanja obveza u vezi s antidampinškim postupkom koji se odnosi na uvoz limunske kiseline podrijetlom iz Narodne Republike Kine

Kratki prikaz činjenica i postupka

- 1 Tužitelj zahtijeva izuzeće od antidampinške pristojbe na uvoz limunske kiseline iz Narodne Republike Kine (u daljnjem tekstu: NRK).
- 2 Na uvoz limunske kiseline podrijetlom iz NRK-a prvotno je primijenjena antidampinška pristojba na temelju Uredbe 1193/2008. Kako bi se oslobodilo

plaćanja te pristojbe, društvo Weifang Ensign Industry Co. Ltd. (u daljnjem tekstu: Weifang) podnijelo je Komisiji ponudu za preuzimanje obveze koju je Komisija prihvatila Odlukom 2008/899 (u daljnjem tekstu: prvotna ponuda za preuzimanje obveze).

- 3 U studenom 2013. Komisija je pokrenula reviziju antidampinške pristojbe. U tom je kontekstu Weifang podnio novu ponudu za preuzimanje obveze.
- 4 Tužitelj i Weifang sklopili su tri ugovora, 9., 13. i 15./16. siječnja 2015., o isporuci 360 tona limunske kiseline po cijeni od 884,70 eura po toni. Najmanja uvozna cijena koju je Komisija utvrdila na temelju ponuda društva Weifang o preuzimanju obveza za prvi je kvartal 2015. iznosila 878,60 eura po toni. Limunska kiselina otpremljena je brodovima iz NRK-a 30. siječnja 2015.
- 5 S dvanaest carinskih deklaracija od 10., odnosno 11. ožujka 2015. tužitelj je za puštanje u slobodni promet prijavio 360 tona limunske kiseline pod tarifnim brojem 2918 1400 00 0 i dodatnom oznakom TARIC A882. Na tuženikov zahtjev, tužitelj je predočio odgovarajuće račune na temelju obveze društva Weifang od 29. siječnja 2015. (u daljnjem tekstu: prvotni računi na temelju obveze). U njima se, među ostalim, upućuje na „Decision 2008/899/EC”.
- 6 Budući da se u prvotnim računima na temelju obveze upućuje na Odluku 2008/899, a ne na Provedbenu odluku 2015/87 koja je stupila na snagu 23. siječnja 2015., tuženik je odbio zatraženo izuzeće od antidampinške pristojbe te je s dvanaest rješenja o naplati carine od 10., odnosno 11. ožujka 2015. utvrdio antidampinšku pristojbu za prethodno navedeni uvoz na temelju opće stope antidampinške pristojbe od 42,7 %.
- 7 Tužitelj je zahtijevao povrat antidampinške pristojbe i u tom je kontekstu dostavio ispravljene račune na temelju obveze. Oni se od prvotnih računa na temelju obveze razlikuju samo po tome što je „Decision 2008/899/EC” zamijenjena s „Implementing Decision (EU) 2015/87”.
- 8 Tuženik je odbio povrat jer zbog pogrešnog navođenja Odluke 2008/899 u prvotnim računima na temelju obveze nisu bili ispunjeni uvjeti za izuzeće od antidampinške pristojbe. Pritom je relevantno vrijeme prihvaćanja carinske deklaracije. To se potvrđuje i presudom Suda od 17. rujna 2014., Baltic Agro (C-3/13, EU:C:2014:2227).
- 9 Tužitelj je zatim podnio tužbu sudu koji je uputio zahtjev. On i dalje zahtijeva potpuno izuzeće od antidampinških pristojbi te, među ostalim, navodi da je u svakom slučaju dopušteno naknadno dostavljanje ispravljenog računa na temelju obveze.

Kratki pregled obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

Prvo prethodno pitanje

- 10 Postavlja se pitanje jesu li računi na temelju obveze, koji su podneseni u okviru provjere carinske deklaracije, u skladu sa zahtjevima članka 2. stavka 1. točke (b) Provedbene uredbe 2015/82. U skladu s tom odredbom, za izuzeće je potrebno dostaviti račun na temelju obveze. To je trgovački račun koji sadržava najmanje elemente te izjavu propisane u Prilogu toj uredbi. U skladu s tekstom prvotno dostavljenih računa na temelju obveze, jasno je da zahtjevi predviđeni točkom 9. Priloga Uredbi nisu ispunjeni. Naime, u njima se ne navodi Provedbena odluka 2015/87, nego Odluka 2008/899. Međutim, moguće je da u okolnostima glavnog postupka to pogrešno upućivanje nije protivno izuzeću od antidampinške pristojbe.
- 11 U prilog tomu da navođenje odluke koja u trenutku uvoza nije bila na snazi isključuje pravo na izuzeće od carine govori pravilo o tumačenju u skladu s kojim odredbe o izuzećima treba restriktivno tumačiti (presude od 17. rujna 2014., Baltic Agro, C-3/13, t. 24., i od 22. svibnja 2019., Krohn & Schröder, C-226/18, t. 46.).
- 12 Međutim, sud koji je uputio zahtjev smatra da to pravilo o tumačenju treba razmatrati s obzirom na načelo proporcionalnosti. U tom je pogledu nezavisna odvjetnica J. Kokott u svojem mišljenju od 6. rujna 2018. u predmetu Vetsch (C-531/17, t. 50.) navela da nastanak obveze plaćanja PDV-a pri uvozu predstavlja zadiranje u slobodu poduzetništva u skladu s člankom 16. Povelje. Vjerojatno se ništa drugo ne primjenjuje na utvrđivanje antidampinške pristojbe. Stoga je u skladu s člankom 52. stavkom 1. drugom rečenicom Povelje ograničenje slobode poduzetništva koje proizlazi iz odbijanja izuzeća od antidampinške pristojbe moguće samo ako je potrebno i ako zaista odgovara ciljevima od općeg interesa koje priznaje Unija.
- 13 Usto, neovisno o tome predstavlja li odbijanje izuzeća od antidampinške pristojbe zadiranje u tužiteljevo temeljno pravo, sud koji je uputio zahtjev smatra da uvjete za izuzeće predviđene člankom 2. Provedbene uredbe 2015/82 valja tumačiti s obzirom na načelo proporcionalnosti. U sudskoj praksi Suda pojašnjava se da povlačenje prihvaćanja ponude za preuzimanje obveze valja ocijeniti s obzirom na načelo proporcionalnosti (presuda od 22. studenoga 2012., Usha Martin, C-552/10 P, t. 32.). To se također odnosi na tumačenje odredbe u području propisa o antidampinškim pristojbama. U skladu s time, Sud je u kontekstu davanja prednosti antidampinškim pristojbama naglasio da u svrhu tumačenja odredbe prava Unije valja uzeti u obzir ne samo njezin tekst, nego i kontekst te ciljeve propisa kojeg je ona dio (presuda od 12. listopada 2017., Tigers, C-156/16, t. 21., u kojoj se navodi presuda od 16. studenoga 2016., Hemming i dr., C-316/15, t. 27.; presuda od 14. srpnja 2016., Verband Sozialer Wettbewerb, C-19/15, t. 23.).
- 14 Uvodna izjava 186. Provedbene uredbe 2015/82 na koju se poziva tuženik ne predstavlja prepreku tome. Točno je da iz te uvodne izjave proizlazi da sama

kupnja robe od proizvođača čiju je ponudu za preuzimanje obveze Komisija prihvatila ne vodi nužno do izuzeća od antidampinške pristojbe. Međutim, time se samo pojašnjava da izuzeće ovisi o tome jesu li ispunjeni uvjeti koji su utvrđeni u članku 2. Provedbene uredbe 2015/82. Budući da uvodna izjava podrazumijeva ispunjenje tih uvjeta, ona ne može pridonijeti njihovom tumačenju.

- 15 Iz primjene načela proporcionalnosti najprije proizlazi da do ukidanja izuzeća ne dolazi zbog svakog manjeg odstupanja od teksta navedenog u točki 9. Priloga Provedbenoj uredbi 2015/82. Stranke glavnog postupka u tom su pogledu suglasne. Prema mišljenju sudskog vijeća, odstupanja od teksta navedenog u točki 9. ne mogu biti prepreka izuzeću ako ne utječu na svrhu predočavanja računa na temelju obveze.
- 16 Svrha predočavanja računa na temelju obveze jest omogućiti učinkovit nadzor poštovanja preuzetih obveza (presuda od 17. rujna 2014., *Baltic Agro*, C-3/13, t. 29.; vidjeti također uvodnu izjavu 184. Provedbene uredbe 2015/82). Naposljetku je Sud istaknuo posebno značenje koje pritom ima upravo to upućivanje na relevantnu provedbenu odluku (presuda od 22. svibnja 2019., *Krohn & Schröder*, C-226/18, t. 55.). Stoga bi se izuzeće u pravilu trebalo odobriti samo ako se u računu na temelju obveze upućuje na odluku o prihvaćanju ponuđenog preuzimanja obveza koja je u trenutku uvoza na snazi.
- 17 Međutim, sud koji je uputio zahtjev smatra da zbog posebnih okolnosti predmetnog slučaja upućivanje na odluku koja je postala nevažeća nije utjecalo i nije moglo utjecati na procjenu usklađenosti s uvjetima ponude za preuzimanje obveze. Naime, u konkretnom slučaju nije se narušila ovlast njemačkih carinskih tijela da provjere usklađenost s uvjetima izuzeća.
- 18 Osim toga, ispunjeni su uvjeti iz ponude za preuzimanje obveze koja se primjenjuje prilikom uvoza robe. Naime, Komisija je obavijestila sud koji je uputio zahtjev o tome da su obje ponude o preuzimanju obveze sadržajno gotovo iste. Usto, prema informacijama koje je Komisija dostavila sudu koji je uputio zahtjev, u predmetnom je slučaju nesporno da je uvozna cijena limunske kiseline o kojoj je riječ iznosila više od najmanje uvozne cijene koja je vrijedila za društvo Weifang u prvom kvartalu 2015.
- 19 Valja dodati da je u predmetnom slučaju Komisija smatrala da nema razloga da nakon stupanja na snagu nove ponude za preuzimanje obveze mijenja najmanju uvoznju cijenu utvrđenu s obzirom na prvotnu ponudu za preuzimanje obveze za prvi kvartal 2015. S obzirom na te okolnosti, sud koji je uputio zahtjev smatra da je neproporcionalno odbiti izuzeće samo zbog upućivanja na Odluku 2008/899 koja je u vrijeme sklapanja ugovora još bila na snazi, iako je dokazano da je premašena najmanja uvozna cijena koja je vrijedila prilikom sklapanja ugovora, izdavanja računa i uvoza.
- 20 Ovaj se slučaj razlikuje od slučaja koji je bio predmet presude od 17. rujna 2014., *Baltic Agro* (C-3/13). U potonjem slučaju bila je riječ o pitanju može li se društvo

Baltic Agro AS s obzirom na odredbu sličnu članku 2. stavku 1. točki (a) Provedbene uredbe 2015/82 (t. 25. presude) smatrati „prvim nezavisnim kupcem u Uniji”, iako robu nije kupilo izravno od poduzetnika koji je ponudio preuzimanje obveze, nego od posredničkog društva. Sud je na to pitanje odgovorio negativno. Posrednička društva ne smiju biti uključena jer inače nije jasno tko ima pravo na izuzeće (t. 30. presude). Naime, namjena pravila o izravnoj prodaji bila je „omogućiti [...] transparentnu provjeru najniže cijene uvoza na koju su se obvezali proizvođači izvoznici” (mišljenje nezavisnog odvjetnika P. Cruza Villalóna od 3. travnja 2014. u predmetu Baltic Agro, C-3/13, t. 32.). To nije na isti način moguće kad je riječ o uvozu u koji su uključena posrednička društva, s obzirom na to da svaka preprodaja robe prije uvoza u EU može uzrokovati dodatne troškove, što se odražava na cijene (*op. cit.*). Međutim, u ovom slučaju nije bilo utjecaja na nadzor poštovanja preuzetih obveza.

Drugo prethodno pitanje

- 21 U slučaju da Sud ocijeni da upućivanje na Odluku 2008/899 o prvotno dostavljenim računima predstavlja prepreku izuzeću od antidampinške pristojbe, postavlja se pitanje treba li i dalje uzimati u obzir kasnije dostavljene ispravljene račune koji nesporno ispunjavaju uvjete predviđene člankom 2. stavkom 1. točkom (b) Provedbene uredbe 2015/82.
- 22 Odgovor na to pitanje ovisi o tumačenju članka 2. stavka 2. točke (a) Provedbene uredbe 2015/82. Na prvi pogled se čini da je tekst te odredbe jasan. Njome se naime određuje da carinski dug nastaje u trenutku prihvaćanja prijave za puštanje u slobodan promet ako se utvrdi da nije ispunjen jedan od uvjeta za izuzeće koji se navode u članku 2. stavku 1. Stoga se čini da predočavanje dokumenata nakon prihvaćanja carinske deklaracije nije moguće. U tom se smislu može tumačiti i uvodna izjava 11. Provedbene odluke 2015/87. U skladu s njezinom prvom rečenicom, prilikom podnošenja zahtjeva za puštanje u slobodni promet potrebno je predočiti račun koji sadržava barem podatke navedene u Prilogu Provedbenoj uredbi 2015/82.
- 23 Međutim, iz pomnijeg razmatranja proizlazi da se u članku 2. stavku 1. Provedbene uredbe 2015/82 eksplicitno ne navodi krajnji datum do kojeg se mogu predočiti dokumenti. Izričito se određuje samo vrijeme nastanka carinskog duga. On nastaje u trenutku prihvaćanja prijave za puštanje u slobodan promet. To vrijedi u slučaju kada se „utvrdi [...] da jedan ili više uvjeta navedenih u [članku 2. stavku 1. Provedbene uredbe 2015/82] nije ispunjeno”. Ne navodi se nikakvo objašnjenje u pogledu vremena u kojem je to potrebno utvrditi. Ni u uvodnoj izjavi 11. Provedbene uredbe 2015/87 zapravo se ne navodi određeno vrijeme za predočenje dokumenata. Naprotiv, ta se uvodna izjava može shvatiti i na način da je prilikom podnošenja zahtjeva za puštanje u slobodni promet potrebno istaknuti izuzeće od antidampinške pristojbe, međutim, ne sadržava informacije o (posljednjem mogućem) datumu za predočenje računa.

- 24 Dodatne dvojbe u pogledu premise da se člankom 2. stavkom 2. Provedbene uredbe 2015/82 kao posljednji mogući datum za predodjenje dokumenata utvrđuje datum prihvaćanja carinske deklaracije nastaju kada se tekst te odredbe usporedi s tekstom drugih antidampinških odredbi. U presudi od 12. listopada 2017., Tigers (C-156/16), Sud je naveo da uredba o kojoj je u tom predmetu riječ, za razliku od drugih antidampinških uredbi, ne sadržava nijednu odredbu o tome u kojem trenutku valjani račun mora biti dostavljen carinskim tijelima (t. 25. u kojoj se upućuje na t. 60. mišljenja nezavisnog odvjetnika P. Mengozzija). Na primjer, u članku 2. stavku 2. Uredbe br. 2320/97 navodi se vrijeme za predodjenje potvrde proizvođača. To znatno odstupa od teksta članka 2. stavka 2. Provedbene uredbe 2015/82.
- 25 Sud koji je uputio zahtjev svjestan je da prilikom tumačenja odredbi Unije valja uzeti u obzir i svrhu propisa. Račun na temelju obveze potrebno je predoditi kako bi se moglo provjeriti „odgovara li pošiljka trgovačkoj dokumentaciji” (druga rečenica uvodne izjave 11. Provedbene odluke 2015/87). Stoga je račun na temelju obveze u načelu potrebno predoditi carinskim tijelima istodobno s robom.
- 26 Međutim, iz načela proporcionalnosti koje je također primjenjivo može se zaključiti da se pojedinačne stavke na računu na temelju obveze još mogu dodati ili ispraviti ako se time još može ostvariti svrha tih stavki. To bi mogao biti slučaj kad je riječ o dokazivanju poštovanja preuzetih obveza, s obzirom na to da se to dokazivanje u skladu s člankom 2. stavkom 1. Provedbene uredbe 2015/82 izvršava samo na temelju samostalne izjave proizvođača izvoznika.
- 27 U prilog takvom tumačenju vremena za ispunjenje obveze predodjenja govori usporedba s člankom 78. Carinskog zakonika. Prema sudskoj praksi Suda, logika tog članka ide za tim da se „carinski postupak uskladi sa stvarnim stanjem” (presuda od 12. listopada 2017., Tigers, C-156/16, t. 31.). Sud koji je uputio zahtjev smatra da nije jasno zašto to ne bi moglo vrijediti i za postupak povrata. U svakom slučaju, kao što je pojašnjeno, tekst članka 2. stavka 2. Provedbene uredbe 2015/82 ne protivi se naknadnom predodjavanju dokumenata.
- 28 Naposljetku, u predmetnom se slučaju naknadnim ispravkom računa na temelju obveze nije povećao rizik od zaobilaženja obveza. Upućivanje na Odluku 2008/899 koja je postala nevažeća bilo je izolirana pogreška koja nije utjecala na ispitivanje drugih pretpostavki za izuzeće od antidampinških pristojbi. Budući da je u pogledu izjave navedene u točki 9. Priloga Provedbenoj uredbi 2015/82 ionako riječ o izjavi koju je proizvođač izvoznik samostalno dao, datum podnošenja te izjave ne utječe na njezinu istinitost. Naposljetku, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, u pogledu izuzeća od antidampinških pristojbi odlučujući je materijalnopravni kriterij koji se odnosi na pitanje je li se cijena utvrđena obvezom zaista poštovala. To je ovdje nesporno slučaj.